

ΚΕΙΜΕΝΑ

Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit.

Cum Octaviānus post victoriam Actiacam Rōmam redīret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: «Ave, Caesar, victor imperātor». Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum ēmit. Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdidit».

Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiāle petit filiae sorōris, ipsa fēcit omen. Nam in sacello quodam nocte cum sorōris filiā persedēbat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audirētur.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

Squalidā	:	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος στον συγκριτικό βαθμό
Similem	:	τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
effigiēi	:	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
quidam	:	τη γενική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
parem salutatiōnem	:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
Diu	:	τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
more prisco	:	την ονομαστική του ίδιου αριθμού
omen nuptiāle	:	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
sacello quodam	:	την ονομαστική του ενικού αριθμού
nocte	:	τη γενική του πληθυντικού αριθμού
aliqua	:	την ονομαστική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

Existimāvit	:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
venīre	:	τη δοτική του γερουνδίου
aspexit	:	το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
concēpit	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
cupīvit	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
redīret	:	τη γενική του ενικού αριθμού της μετοχής του ενεστώτα στο γένος του υποκειμένου
Instituerat	:	την αφαιρετική του σουπίνου
dicere	:	(το πρώτο του κειμένου) : το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
Ave	:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα
interfuit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα
emere	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου στην ίδια φωνή
docēret	:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
petit	:	την αφαιρετική του γερουνδίου
fēcit	:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
persedēbat	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή

Μονάδες 15

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

magnitudinis	:	είναι..... στο .....
effigiēi	:	είναι..... στο .....
Caesaris	:	είναι..... στο .....
milibus	:	είναι..... στο .....
filiae	:	είναι..... στο .....

Μονάδες 10

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική:

«Id exemplum sutōrem quendam incitavit».

Μονάδες 5

Σύνολο μονάδων 15

Γ2α. «...ut corvum docēret parem salutatiōnem»

«...dum aliqua vox congruens proposito audirētur»:

για καθεμία από τις παραπάνω δευτερεύουσες προτάσεις να αναγνωρίσετε το είδος της (μονάδες 2), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 4) και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδες 2).

Μονάδες 8

Γ2β. «**Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit**» (μονάδες 3)

«**Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiāle petit filiae sorōris, ipsa fēcit omen**» (μονάδες 2): να συμπτύξετε τις δευτερεύουσες προτάσεις των παραπάνω χωρίων σε μετοχές.

Μονάδες 5

Γ2γ. «**Caecilia, uxor Metelli**»: να μετατρέψετε την παράθεση σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 2

Σύνολο μονάδων 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Νόμισε πως ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και βρώμικη όψη, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του.

Καθώς ο Οκταβιανός επέστρεφε στη Ρώμη μετά τη νίκη (του) στο Άκτιο, τον προϋπάντησε κάποιος άνθρωπος κρατώντας (ένα) κοράκι· το είχε εκπαιδέψει να λέει τα εξής: Χαίρε, Καίσαρα, νικητή στρατηγέ. Τον Καίσαρα ενδιέφερε πολύ να αγοράσει το κοράκι. Το αγόρασε λοιπόν για είκοσι χιλιάδες σηστέριους. Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιο παπουτσή να μάθει σε ένα κοράκι τον ίδιο χαιρετισμό. Για πολύ καιρό κοπίαζε μάταια. Κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: Έχασα το λάδι και τον κόπο (μου).

Ενώ η Καικιλία, η σύζυγος του Μετέλλου, αναζητούσε γαμήλιο οινόν για την κόρη της αδελφής (της) σύμφωνα με τις πατροπαράδοτες συνήθειες, η ίδια δημιούργησε οινόν. Δηλαδή μια νύχτα καθόταν για πολλή ώρα σε ένα μικρό ιερό με την κόρη της αδελφή (της) και περίμενε μέχρι να ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στο σκοπό (τους).

B1. Squalidā	:	squalidiores
simile	:	simillimum
effigiei	:	effigies
quidam	:	cuiusdam
parem salutationem	:	parium salutationum
Diu	:	diutius
more prisco	:	mos priscus
omen nuptiale	:	omina nuptialia
sacello quodam	:	sacellum quoddam
nocte	:	noctium
aliqua	:	aliqui
B2. Existimat	:	existimavisset(existimasset)
venire	:	veniendo
aspexit	:	aspicereris(-re)
concepit	:	concipere
cupivit	:	cupient
redirect	:	redeuntis
instituerat	:	institutu
dicere	:	dic
Ave	:	avete
interfuit	:	interesse
emere	:	emisse
doceret	:	docuissetis
petit	:	petendo
fecit	:	fieret
persedebat	:	persederint

Γ1α. magnitudinis	:	Γενική της ιδιότητας στο hominem.
effigiei	:	Δοτική αντικειμενική στο similem.
Caesaris	:	Γενική ενδιαφερομένου προσώπου στο interfuit.
milibus	:	αφαιρετική της συγκεκριμένης αξίας στο emit.
filiae	:	δοτική προσωπική χαριστική στο petit.

Γ1β. Sutor quidam incitatus est eo exemplo.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Γ2α. Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση, που λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το «incitavit». Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Συγκεκριμένα, με υποτακτική παρατατικού («doceret»), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου («incitavit») και αναφέρεται στο παρελθόν. Έχουμε ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, συγχρονισμός της κύριας με την δευτερεύουσα γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το exspectabat. Εκφέρεται με υποτακτική χρόνου παρατατικού (audiretur), διότι η πράξη δεν ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, αλλά περιγράφεται και ως προσδοκία ή επιδίωξη. Σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζει, δηλαδή την κύρια, δηλώνει το υστερόχρονο.

Γ2β. quo(eo) aspecto timorem concepit.

Caecilia uxor Metelli more prisco omen nuptiale **petens** filiae sororis ipsa fecit omen.

Γ2γ. Caecilia, quae uxor Metelli erat.

Επιμέλεια:

Μαυρακάκης Μανώλης • Ρολάκη Μαρία